

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

1

Veřejný prostor a výtvarná výchova

Ivana Červinková

Anotace: Fenomenologický pojem „přirozeného prostoru“ (Lebenswelt, Husserl, Patočka) může ovlivnit obsah a metodu zacházení s tématem veřejného, otevřeného prostoru ve výtvarné výchově a s ním spojenými tématy architektury, městského prostoru, sochy, zahrady a krajiny. Experimentální prostorová tvorba ve škole pak překročením institucionálního rámce, čili jako součást veřejného prostoru, směřuje mimo školu k autentickému uchopení prostoru v konkrétním místě.

Klíčová slova: estetickovýchovný předmět, fenomenologie, politická výchova a občanská výchova, sociokulturní aktivity, systémový přístup, školská politika, třída, volný projev, vztah škola-veřejnost

Úvod

Jak může pracovat výtvarná výchova s veřejným prostorem a kde se vyskytují mezní hodnoty jejího pohybu ve veřejném prostoru? Cílem práce výtvarné výchovy s veřejným prostorem je, aby žáci byli aktivními občany, kteří veřejný prostor budou moci ovlivňovat a budou si vědomi možností svých zásahů ve veřejném prostoru? Předmětem tohoto článku není problematika veřejného prostoru a veřejného umění, které se věnuje řada publikací a monografií, a které by jistě měly provázet studenta, coby budoucího učitele výtvarné výchovy. Předmětem je, jakým způsobem k těmto informacím a skutečnostem přistoupí ve výtvarné výchově a jaké situace ve veřejném prostoru bude společně s žáky vytvářet.

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

2

Veřejné prostředí přináší pro výtvarnou výchovu *širší rámec*. *Širším rámcem* máme na mysli kontexty a chápání struktury systému, ve kterém se žáci v výtvarné výchově ocitají ve své každodenní realitě. Místem, dějištěm výtvarné výchovy, je reálný prostor - veřejný i soukromý: prostor města, parku, školy, galerie, bytu (aktivita, instalace, vystavení, konkrétněji zavěšení obrazu v soukromém prostoru, založení kresleného deníku, skicáře).

Jenomže je třeba upozornit, že *rámec výchovy*, přestává být vidět. A to především samotnými žáky. Veřejné umění (public art) a veřejný prostor (public space) ve výtvarné výchově by mohly alespoň v teoretické rovině rozšířit pohled za hranice systému institucí a systému města; a vytvořit tak také aktivnější postoj ke školnímu vzdělávání.

1. DOHODNUTÉ MÍSTO – VÝTVARNÁ UČEBNA NEBO UČEBNA 7.B

Položíme si otázky: *Je výtvarná učebna experimentálním prostorem, laboratoří výtvarné tvorby? Jakým způsobem se stává svébytným, uvědomovaným místem?*

Ve školní výuce je přesně určené místo pro danou disciplínu, nebo danou skupinu. Máme tím na mysli odborné učebny, nebo tzv. kmenové učebny tříd. Stejně tak je i přesně určený čas, vymezující začátek a konec vyučovací jednotky. Místo a čas je tedy dané rozvrhem. Je dáno kdo s kým se bude kde a kdy setkávat. Takové dohodnuté, do věku 15ti let povinné, setkávání je často chápáno jako samozřejmost. Není viděné jako dohodnuté setkávání a hledá se co nejvíce výrazových prostředků k navázání na „přirozenost“ setkávání, na jeho samozřejmost a nenucenost (hry, aktivační metody, fascinace, atrakce, časování pozornosti a relaxace). (srov. Slavík, 2004, str. 10)

Škola a školní třída je zázemím, kam se schovat před úpalem, kde najít hygienické zázemí, rovný stůl a podlahu, vytápění a závěsy. Učebna je místem setkání a odborné učebny, které vytváří i předmětové prostředí (pomůcky, zvláštní uspořádání), kterými je škola vybavena, tedy jsou v ideálním případě v jedné budově, usnadňují délku přesunu, cestu za vyučovacím předmětem a jeho obsahem, jsou vlastně takovými časoprostorovými zkratkami.

Učebna má řadu dalších charakteristik, které nebývají s žáky diskutovány, jsou zakrývány „metodou“. Zvyk na své „místo“ ve třídě je dán zprvu zasedacím pořádkem, kde

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

3

každý má předepsané místo v lavici s předepsaným sousedem, později již někdy i volnějším řádem. Učit se – pobývat – v jiném místě ve třídě než „v lavici“, se proměňuje s vyučovacím předmětem a činnostmi, které už rozrůžňují různé zaujetí polohy a místa k učení. Ve výtvarné výchově práce na zemi z důvodů velkých plochých i prostorových formátů je běžná a není výjimkou, že si propůjčuje pro nedostatek místa i chodbu.

Ve výtvarné výchově může být pozměněn i status tabule, ta je materiálově a technikou lákavou nabídkou k výtvarnému vyjádření. Stání u tabule během hodiny má rázem (tedy zazvoněním) jiný kontext, než stát u tabule během přestávky. Tabule pak takto pochopená, je specifickým objektem s prostorovou zónou „u tabule“. Práce s touto zónou a tímto objektem, pochopení jeho kontextů může během výtvarné výchovy vyústit až v tvorbu, která je více konceptuální (vymezování a časování zón, audiovizuální reprodukce, práce s nápisy a přepisy na tabuli atp.). Třídní rohy jsou stále opleteny mýtem o ostudném trestném rohu. Literární vyprávění i vyprávění rodičů o takových trestech ve třídě, hrají velkou roli na představu třídy, jsou přítomny ve vnímání prostoru třídy, i když v koutech tříd už nikdo nestojí, jsou naplněny výtvarnými pomůckami a nehrozí žádné takové tresty na žákovi. Příběh je tady, dokážeme si jej při konfrontaci s místem vybavit a částečně také prožít. (Jedličková, 2010)

Třída jako prostor může být během prostorových cvičení v ateliéru – ve výtvarné učebně – nebo prostě jen *změnou rámce* díky vyučovanému předmětu posunuta do experimentu – „laboratoře prostoru“, ovšem uvědomovaného prostoru. Fiktivní ataky a přírodní katastrofy přirovnávané ke katastrofickým scénářům pocitu studu, nervozity, mohou být prostorově zpracovávány instalací.

Příkladem proměny chápání může být zadání Aleny Horké „Vytvoř si svou osobní zónu“ v diplomové práci „Konečně klid“ (2012).

Pokus se pro toto místo navrhnout objekt/y, kterými by sis vytvořil svou osobní zónu. Oddělil by ses tak od ostatních, ale mohl bys zónu kdykoli opustit. V tomto úkolu navrhuje žák pro dané místo objekt. Využívá prostoru třídy. Navrhni objekt, který bys mohl použít kdykoli bys potřeboval, i mimo prostředí školy.

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

4

Pro volbu instalace. Většina studentů pracovala s předměty, které ve třídě už našli. Spojovali lavice, vytvářeli v nich další prostory nebo je skládali na sebe. Někteří ze studentů tyto návrhy i realizovali a vytvořili tak instalace z lavic, tabule, apod. V diskuzi došli i k závěrům, že si v podstatě takové osobní zóny tvořili i dříve na základní škole. Popisovali příklady, kdy psali písemnou práci a jako „plot“, přes který spolužák neuvidí a nebude moct opisovat, použili třeba sešit nebo knihu otočenou hřbetem vzhůru. Nebo se snažili jen vymezit si svou polovinu lavice, tak aby spolužákovi bylo jasné, kam až může a kam ne. A to buď minimalisticky, tužkovou linií, nebo velkoryseji obestavením se knihami.

Změna zažitého prostoru je reflektována také v didaktické části diplomové práce Markéty Palátové s názvem „Tělo a prostor jako prostředek výtvarného vyjadřování“ (2012).

Prostor ve třídách má svá pravidla, uspořádání a zakořeněný systém rozmístěného nábytku (lavic, katedry, interaktivní tabule a nástěnek). Pracuji s prostorem a žákem utvářející své intimní místo ve třídě pomocí hry na schovávanou. Je to nejnefiktivnější způsob poznání místa, ve kterém trávíme nejvíce času.

Hra je velice jednoduchá, jedinec co hledá, kreslí za tabulí, pro něj nejhlasitější pohyb do vyznačeného čtverce rámuje třídní prostory. Pohyb písmenka L jako lavice a Ž jako židle. Jakmile učitel odpočítá 30, má „hledáč“ 20 vteřin na to najít a dotknout se co nejvíce svých spolužáků. Učitel kontroluje čas a dotknutí. Poté spočítá nachytané spolužáky a dále nastupuje ten, koho se dotknul jako prvního, popř. druhého. Vyhrává ten, kdo nachytá největší počet spolužáků. Během počítání mohou žáci využívat lavice a židle a celý prostor třídy. Když chtějí přemístit lavici, musí požádat jiného spolužáka, nic se nesmí třít o podlahu a nic nesmí být slyšet, žádné bouchnutí nebo cinknutí. Po skončení hry na schovávanou si žáci našli své pravé schovávací místo, to které jim nejvíce vyhovovalo, to kde se cítily nejlépe a nevadila jim přítomnost druhého. Momentem uvědomění bylo, když jsem žáky vyzvala, aby se šli podívat na celkový pohled třídy. Třída se změnila, byla fragmentovaná a naznačovala hranice schovávacího místa. Procházely jsme místy a poukazovala jsem na formu a tělo. V životě se formujeme podle zákonů, pravidel, které mají svůj význam. Neschová-li

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

5

se, půjdu pikat. Poruším-li zákon, půjdu do vězení. Díky nalezení svobody a rozvolnění schovavacího tvaru vznikla instalace. Podmínkou bylo, aby všichni mohli být: 1. NA, 2. POD, 3. NAD instalací.“

2. MÍSTO JAKO EXPERIMENTÁLNÍ LABORATOŘ

Míra aktivit směřujících k prostorovému zásahu ve škole musí podléhat nařízením a normám této instituce. Jinak je výtvarný zásah považován (a to i pod vedením učitele) za vandalství. Výtvarná polemika s těmito školními místy pomocí materiálů je pak předem dohodnutou efemérní aktivitou, performancí, která končí úklidem a vrácením věcí do původního pořádku.

Oproti tomu tradiční výstava na chodbě školy – její uspořádání a výběr je někdy podivným imagináriem fascinujících aktivit ve výtvarné výchově (např. výstavou dovedností žáků – namíchat barvu, vystínovat obličej, výzdobou školy – tematická instalace, zaplnění prostoru) jejíž řád je typický pro školní instituci.

Základy vnímání takového výtvarného projevu na chodbách, ve formě „výzdoby“ jsou položeny už v Mateřských školách (ustálený způsob prezentace dětského výtvarného projevu, nebo „výzdoba“ prostor inspirovaná barevnými vystříhovanými katalogy) - může vytvářet zkrácenou představu o světě výlepových ploch, tradice takových nástěnek jež už silou zvyku nikoho nevyvádí z údivu. Přesto však vytváří a zakládá představu dítěte a žáka o estetizaci veřejného prostoru, jakým je chodba školy.

Pověsit obrázek žáka na chodbě, znamená něco jiného, než pověsit stejný obrázek v jeho třídě a ještě jiné obsahy přichází s tím, když obrázek, který se žákovi velmi povedl, žákovi ponechám, on si jej doma založí, věnuje, pověsí, opře. Výrobní mašinerie nástěnek pak nabízí pohledy na zmnožené sněhuláky, „chytré“ variace řešení zadání. Rámec takové nástěnky a především prostoru – *pro čím pohled? proč vystavuji na chodbě školy?* - bývá zamluven nutností prezentace školy, předmětu, motivace vystavením práce. Dětský výtvarný projev je pak nástrojem motivace, nástrojem atraktivity našeho oboru.

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

6

Chodba, jako dějiště přesunů, schůzek žáků mezi třídami, nuceným postáváním a korzováním během přestávek se zákazem jít do třídy, místem vyhoštění za nekázeň, je přehlížená, ale může být velmi podnětným místem pro uvědomění si tohoto rámce, opět právě ve formě prostorové tvorby, která s fenoménem tohoto místa bude zacházet.

3. PŘIROZENÝ SVĚT, PŘIROZENÝ PROSTOR

Ve výuce s veřejným prostorem často pracujeme v estetice ekologické, historickou-architektonické, sochařské, grafické, která ale prezentovaná ve školní učebně postrádá řadu „sociálních“, časových a místních kontextů.

Pokusím se zde opřít o pojem *přirozený svět* (fenomenologický pojem, např. Patočka, 1993; dále rozvíjen ve sbornících např. Zíka, 2005) proto, že nám umožní pojmenovat situaci konkrétněji ve vztahu k žákovi, z důvodu autentičtější výtvarné tvorby žáka. *Přirozený svět* – je způsob pohledu. *Přirozený svět* a jeho prostor bychom mohli popsat jako šest dimenzí, jejichž středem jsem já. Vlevo, vpravo a nahoře, dole, namísto os x, y, z. Závislost těchto dimenzí na poloze těla; jejich proměnná při *setkání*, ovlivní chápání místa, specifiky místa. Vznikají kontextové významy ovlivněné kulturní preferencí.

Snad proto je tak často fenomenologie v architektonickém teoretickém diskurzu (významně pak Christian Norberg-Schulz v díle *Genius Loci* (2010) a v českém prostředí např. Petr Kratochvíl). Výtvarná výchova by tuto filosofii architektury mohla reflektovat a pracovat s architekturou nikoliv jen jako přehlídkou uměleckých slohů. Architektura je součástí site specifčnosti a zakládá i veřejný prostor města. Je místem setkání.

Dialog by se pak při prohlídce - exkurzi města posunul do jiné než historicko-umělecké roviny. Nejen při dialogu o městě, nýbrž i při dialogu o tvůrčích aktivitách, které jsou s veřejným prostorem spojovány (tzv. veřejné umění) jsou sociální, politická a tržní hlediska nevylučitelná. Jenomže to znamená, že učitel výtvarné výchovy tato hlediska reflektuje a dále rozvíjí, vytváří vědomou a neustálou reflexi těchto hledisek také u svých žáků.

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

7

V první části článku jsme upozornili na maskování rámce školy ve vzdělávacím prostoru. Tento rámec je optimalizován nikoliv jen ze vzdělávacích důvodů, nýbrž i z důvodů ekonomických, které pak hrají roli například na počet žáků ve třídě a výrazně ovlivňují metody vzdělávání. Zaměřili jsme se na výtvarnou výchovu, která tento institucionální rámec může zprostředkovávat kriticky a v dialogu s žáky, prostřednictvím tvorby. Nabízíme pojem *přirozeného světa* - „přirozeného prostoru“ který do vztahovosti 6 D přináší téma pochopení místa a prostorového uspořádání třídy, ale také přináší téma konkrétních míst, v nichž se každý den žáci pohybují.

4. SOCIÁLNÍ POLITIKA UŽ NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE?

Úkol pro žáky, tak často viděný v historických městech: vytvořit soupis pamětních desek a soch významných činitelů na náměstí, by měl být reflektováno důvodem – proč zde socha této osobnosti vznikla, za jakých okolností a kdy. Jaké osobnosti ve městě z významňovány nejsou a proč. Argument významnosti osobnosti by neměl zastiňovat ostatní okolnosti vzniku artefaktu ve městě např. Památníku. Artefakt ve veřejném prostoru, je chápán jako politický instrument. (Claire Bishop v Zálešák, 2011) Tendenčnost v utváření veřejného prostoru se také dotýká mezilidské interakce, která přináší otázky sociální práce a mezilidské komunikace. (Bourriaud, 2002; Gablik, 1995) Výtvarná výchova má pak jedinečnou příležitost rozvíjet dialog a komunitní – sociální kompetence právě v prostoru, kde se lidé setkávají.

Téma site specifity je třeba nejen zadat, ale také specifikovat, rozrůžňovat. Způsob zacházení s místem, které žák/student bude nazývat místem s *geniem loci*, nebo místem odpočinku-úniku. Často skloňované *genius loci* (duch místa) a dnes již spíš chápáno termín ekologické-environmentalistiky, architektury ale také spiritualismu, je způsobem pochopení kulturně, přírodně a emočně charakteristického místa. Místu se přiznává nejen zvláštní charakteristika, ale také emoční charakteristika, která může souviset s příběhem, který se k

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

8

místu pojí, traduje.¹ A také uspořádáním prvků, které můžeme vysvětlovat také posturikou – gestikou – projekcí těchto charakteristik místa a zkušeností s tvarem a materiálem (např. Day, 2004), všudypřítomné vzhledem k já, vzhledem k člověku vysvětluje i Dayovy poznámky k rozmístění a charakteristice prostoru. Jan Gehl svým dílem *Život mezi budovami* (2000) vytváří řadu podnětů k zamýšlení se nad tím, jak situace budov a prostoru mezi nimi ovlivňuje i společné setkávání a dialog – jak formuje komunity. Jan Zálešák v knize *Umění spolupráce* uvádí řadu případů komunitního umění a angažovanosti ve veřejném prostoru.

Pokud s výtvarnou výchovou prostorovou tvorbu posuneme do instalace a dále do zacházení s místem – site specifity, nenacházíme se nikdy jen „v parku“, „na ulici“. Konkrétní místo například parku má velké množství charakteristik, ale také svou minulost, která jej utváří, ale zahrnuje také cestu – příchod do místa, totiž kontext důvodu a cesty.

ZÁVĚR

Možností k uvědomování si prostorového rámce, rámce výtvarné výchovy, je pochopení *přirozeného světa* a práce s konkrétním místem, site specifickosti nabývá až právě konkretizací, autentičností. Práce se site specific by měla od té institucionální, experimentální roviny právě onou konkretizací a vylíčením rámce, jeho uvědomováním a připomínáním směřovat do osobní roviny – pochopení prostoru jeho struktury a svého místa v setkávání ve výchově, ve škole. Úkoly a metody tento rámec mohou zneviditelnovat. Site specifickost v prostorové výtvarné výchově je klíčem k pochopení místa s jeho kontexty a to i se mnou samým. *Přirozený svět* je totiž pohledem, který směřuje k autenticitě v práci s prostorem. Takto autentický postoj ke konkrétnímu místu pak může být v podobě náčrtků, plánů, sociální práce, veřejně-prospěšné práce.

1 historie a příběh, vliv literatury na chápání prostoru např. Jedličková, 2010 a nepopíratelný vliv filmových schémat a počítačových a dnes také už i mobilních her na vnímání místa; Je třeba také zmínit významný počin Akademie múzických umění v Praze, kteří připravili sborník *Divadlo v netradičním prostoru, performance a site specific : současné tendence*. (2010)

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

9

Literatura

BOURRIAUD, Nicolas. 2002. *Vztahová estetika*. In *Umělec*, roč. 6, č. 4, s. 86-91. ISSN 1212-9550.

DAY, Christopher. 2004. *Duch & místo: uzdravování našeho prostředí, uzdravující prostředí*. Brno: ERA group. ISBN 80-86517-95-0.

Divadlo v netradičním prostoru, performance a site specific : současné tendence. Radoslava Schmelzová (ed.); Václav Cílek [et al.]. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010. ISBN 978-80-7331-184-1.

Fenomenologické studie k prostorovosti. 1. 2005. Richard Zika. Praha: Univerzita Karlova - Fakulta humanitních studií. ISBN 80-239-6559-X.

GABLIK, Suzi. 1995. Connective aesthetics: Art after individualism. In: LACY, S. eds. *Mapping the Terrain (New Genre Public Art)*. Seattle: Bay Press. ISBN: 0941920305.

GEHL, Jan. 2000. *Život mezi budovami : užívání veřejných prostranství*. Brno : Nadace Partnerství. ISBN 80-85834-79-0.

HORKÁ, Alena. 2012. *Konečně, klid...* Ústí nad Labem. Diplomová práce. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Pedagogická fakulta.

JEDLIČKOVÁ, Alice. 2010. *Zkušenost prostoru : vyprávění a vizuální paralely*. Praha : Academia. ISBN 978-80-200-1829-8.

NORBERG-SCHULZ, Christian. 2010. *Genius loci : krajina, místo, architektura*. Praha: Dokořán. ISBN 978-80-7363-303-5.

PALÁTOVÁ, Markéta. 2012. *Vztah těla a prostoru ve výtvarném vyjadřování*. Ústí nad Labem. Diplomová práce. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Pedagogická fakulta.

PATOČKA, Jan. 1993. *Úvod do fenomenologické filosofie*. Praha: ISE. ISBN 80-85241-47-1.

Kultura, umění a výchova

Mezinárodní konference k příležitosti založení stejnojmenného odborného recenzovaného časopisu a k příležitosti 440. výročí založení Univerzity Palackého.

Katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

23. – 24. 5. 2013

10

SLAVÍK, Jan, WAWROSZ, Petr. 2004. *Umění zážitku, zážitek umění : teorie a praxe artefietiky. 2. díl.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta. ISBN 80-7290-130-3.

ZÁLEŠÁK, Jan. 2011. *Umění spolupráce.* Praha: Akademie výtvarných umění v Praze, Vědecko-výzkumné pracoviště; Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-5707-4.

Anglický název: Public Space And Art Education

Anotace – anglicky: The phenomenological concept of „lifeworld“ (Lebenswelt, Husserl, Patočka) can influence the contents and the method of grasping the topic of public open space in art education and related topics like architecture, urban space, sculpture, garden and landscape. Experimental spatial creative work at school can then cross the institutional framework and as a part of the public space aims at authentic grasping of space in a specific site outside the school.

Klíčová slova – anglicky: art education&appreciation, educational policy, free speech, phenomenology, political&civic education, relationship school/public sphere, school class, socio-cultural activities, systemic approach

Autor

Mgr. Ivana Červinková

Doktorandka, Katedra výtvarné kultury, PF, Univerzita J. E. Purkyně, Ústí nad Labem

iva.cervinkova@seznam.cz